

חשבון עובר ושב

עוד מילחמה אחת ודי

האווירה בארץ קשה ביותר. ועדת החקירה שמינתה הממשלה כבר יושבה על המדוכה כמה חודשים, והמתחים בצמרת הפוליטית, בצמרת הצבא ובצמרת השירותים החשאיים התגברו הלכו. איש לא יכול היה לומר, כמונש, מה יהיו מסקנות הוועדה, שבראשה עמד נשיא בית-המשפט העליון, אך דבר אחד היה ברור לכל: שר-הביטחון יצטרך ללכת.

אין צורך לומר שהרעיון הזה לא היה חביב במיוחד על שר-הביטחון עצמו. אך גם לו היה ידוע שלא תהיה לו ברייה, ככל הנראה, ובינתיים התגברו המחאות

השבוע הלכתי איהו לילה לשתות טיפה אצל חבר שלי שמואליק, והיה שם גם חבר שלו מהבית הספר היסודי, ששמו בן-שושן, היום הוא יושב בלונדון, ששם יש לו כולבו ענק, כמה קומות. בן-שושן ושמואליק כבר לא התראו הרבה שנים. וכמו שנהוג בהזדמנויות כאלה, הם התרילו לגלגל זיכרונות מתקנים מהימים ההם.

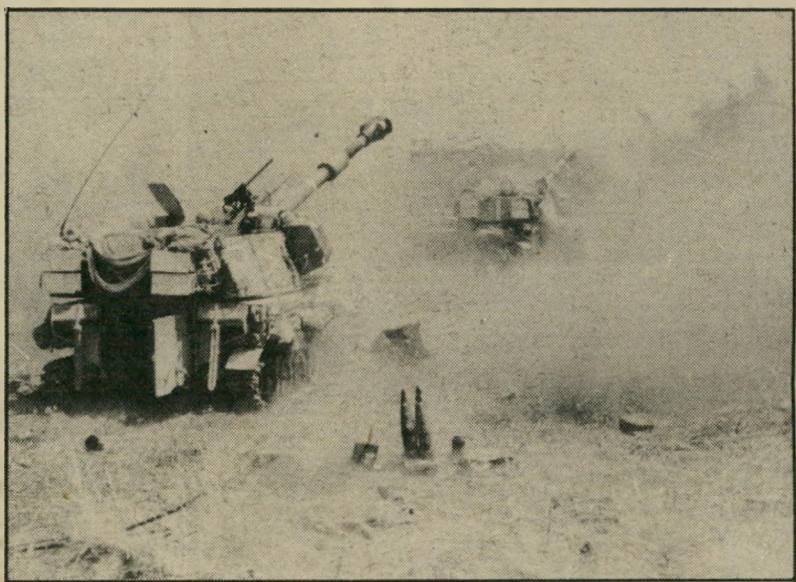
אחד הסיפורים היה על המורה לחשבון, שכל הזמן היה שולח את בן-שושן לפינה, וגם היה תובע ממנו כל שני וחמישי: "תביא את האמא". לבן-שושן הסיפור הזה הזכיר סיפור על המורה ההוא, שאחר-כך יצא לגימלאות, אסף את חסכונו והזעזע מים ונסע לחו"ל, ואת מי הוא פוגש שם? את התלמיד הכרימפגור שלו, זה שהוא כל פעם היה שולח אותו להביא את האמא שלו.

בנקודה הזאת כבר ישר צחקתי, כי היה נדמה לי שאני יודע את הסוף של הסיפור. אבל בן-שושן התעקש לספר סוף אחר לגמרי. המורה, כמו שהוא רואה את התלמיד שלו, זוכר אותו טוב-טוב משיעורי החשבון, ואומר לו: נו, אז מה נשמע? משיב התלמיד: לא רע, תודה, לא רע.

הודאה באשמה. היא תביא גם ללחצים קשים ביותר על ראש-הממשלה עצמו. שייאמר כלפיו כי זרק את שר-הביטחון שלו לכלי-ים כדי להציל את עצמו. לשר-הביטחון היה ברור גם, כי לראש-הממשלה יש חששות מוצדקים: ברגע ששר-הביטחון יתפטר ויהיה מחוץ לממשלה, הוא עלול לפתוח את פיו, לא לגלות אחריות קולגיאית, לית, ולהביא נזקים חמורים ביותר לראש-הממשלה ולממשלה כולה.

אך שר-הביטחון גיבש תוכנית כיצד לצאת מן המצר. הוא קיבל ידיעות בדרך קות על המועד שבו עתידה ועדת-החקירה לפרסם את מסקנותיה. לתאריך הזה הוא כיוון את מהלכיו.

באותה תקופה עדיין לא היתה הפרדת כוחות עם הסורים בצפון, שהגביר האמריקאי המיוחד עשה מאמצי תיווך, לשהוא טס בין דמשק וירושלים, אך הכוחות

כוחות צה"ל בתנועת מוקחים העיקר העיתוי והמעוף

הישראליים עדיין היו כמסחוייתותח מה-בירה הסורית.

ויום אחד זה קרה. שני טילים נורו לעבר מטוס ישראלי שהיה בטיסת-סיוור. שר-הביטחון הורה לחיל-האוויר להבליג - אך לשלוח המורה סיוור מוגבר לאותו איזור, מעט מצפון לכביש ביירות-דמשק. שוב נורו הטילים, אך לא פגעו. חיל-האוויר הגיב במכה מוחצת על בסיס-הטיה לים. הסורים שיגרו מטוסי חוג לזירת הקרבות, ושניים ממטוסייהם הפולו בקרבות אוויר.

ההמשך היה כמעט בלתי-נמנע. הסורים תיגברו את כוחותיהם בקריה-החזית. בישראל

תביא את האמא

אתה רואה את הווילה הזאת שם? ואת שתי המכוניות שלידה אתה רואה? ואת המטוס הקטן שם. אתה רואה? ואת בניין המשרדים שם באופק, אתה רואה? הכל שלי! מתפלא המורה מאוד ושואל: נו, ואיך עשית את זה?

התלמיד-לשעבר צוחק, ומסביר בחפז: **לבי אתה יודע, המורה, איך זה בעסקים. אתה קונה משהו במיליון, מוכר במיליון וחצי, עשית בשקט עשרה אחוזים, וככה הלאה.**

זה היה הסוף של בן-שושן, ואני צחקתי בנימוס כי הבנתי שזו בדיחה. אבל נדמה לי - רק נדמה לי - שהסוף שלי קצת יותר מהחיים, וככה זה הולך:

אותו מורה בגימלאות מגיע לכולבו ענק בחו"ל, מטיל וקונה ואתר-כך, כשהוא מגיע לקופה לשלם, מתברר שהקופאית לא כלייך מאמינה בכרטיס האשראי של המורה ההוא. לא נראה לה אמין הבנאדם. מה זאת אומרת, זועם המורה, תביא את המנהל!

מביאה הקופאית את המנהל, שהוא התלמיד-לשעבר של המורה לשעבר. המורה, שהיו לו בחיים הרבה-הרבה תלמידים, לא זוכר במיוחד את התלמיד הזה דווקא, ובכלל, מי היה חושב לפגוש בו דווקא כן, דווקא עכשיו? הוא מסביר באגני-לית די עילגת (שהרי הוא היה מורה לחשבון) מה הבעיה, ואז אומר לו התלמיד: **ארזני הנכבד, אין שום בעיה, רק תביא את האמא שלך!**

ואם זה לא סוף מהחיים, אני לא יודע מה זה סוף מהחיים.

נערך גיוס-מילואים, ושיירות ארוכות של מובילי-טנקים נעו צפונה.

מאמציהתיווך של השליח האמריקאי לא נשאו פרי, אי-אפשר היה למנוע את פריצת המילחמה שאחרי המילחמה. כוחות צנחנים ישראליים הונחתו הלחץ בצפון. בתנועת מלקחים פרצו שלוש אוגדות לעבר הבירה הסורית. הצבא הסורי התגונן בחירוף-נפש, וההתקדמות הישראלית היתה איטית ביותר. הסובייטים והאמריקאים לחצו למען השגת הפסקת-אש מיידית, שהופרה שוב ושוב.

העיתונים הישראליים התעלמו עתה מרעמתם הקודמת, הביקורתית, כלפי שר-הביטחון. דמותו המפורסמת הופיעה בתצ' לומים גדולים בעמוד הראשון, בחברת חיילינו האמיצים בחזית. נקטע את ראש הנחש הסורי! הכריז שר-הביטחון על גג המעוז הסורי בעין אלגואה, מעוז ש נכבש בקרב-דימים נועז ונורא, שבו נפלו 30 מחיילינו.

ביום הרביעי למילחמה פורסמו מסקנות ועדת-החקירה. בהארץ הופיעה הידיעה ב-עמוד 3, בסמוך לידיעה על הפרת הבטחת-נישואין מצד צעיר דרווי, שגרמה לקרב יריות בכפר בכרמל. הידיעה על תוצאות ועדת-החקירה, שהיו חמורות לגבי שר-הביטחון, הופיעה בעמוד 7 בידיעות אחר-וונות, ואילו במערב היא הופיעה רק למחרת היום, משום שביום הפירסום היתה למערב כתבת תחקיר בלעדית, שהשתרעה על שלושה עמודים, שבה תוארו אחד-לאחר השלבים של המילחמה על כביש ביירות-דמשק, בקטע הסורי שלו.

כן, כך היה יכול משה דיון הי מנוח למנוע את פרישתו הבלתי-נמנעת ממישרד-הביטחון אחרי פירסום מסקנות ועדת-החקירה שבראשה עמד השופט אגרונט. אך דיון לא היה מצוייד בחשישיותי מתאים וגם לא כמעט. הוא פיבר רק מתיחות כגובל הישראלי-סורי כחודש מרס 1974, זמן רב לפני שוועדת-החקירה הודיעה על מסקנותיה, שהביאו כסופו של דבר לפרישתו. התרגיל הזה הציג את תו התקופה קצרה, עד לאחר ש-הגוישה ועדת-אגרונט את מסקנותיה. אחר-כך קשה היה לחזור על התרגיל.

מאז חלפו כמה שנים. אף אחד כבר לא זוכר את התקרית ההיא, מן השבוע השני של חודש מרס 1974. אפשר בשקט לעשות משהו דומה. להתראות במילואים, חברים, מי שרוצה ללכת.

סקרים ומסקנות

אחד הדברים שהכי מעניינים את קהל הקוראים, זה דבר ידוע, הם סקרי דעת-קהל. יש מידגם מדעי, יש שאלות ש-מעניינות את הציבור באותו רגע, ויש תוצאות ומסקנות ומה-לא.

אז לתועלת הקוראים החלטתי גם אני לעשות סקר, אבל מה בין החברים שלי, התייעצתי באחד מהם, סוציולוג-צמרת, וביחד ניסחנו את השאלות, ועשינו את הסקר במידגם מייצג של החברים, אז הנה התוצאות.

רבין או פרס?

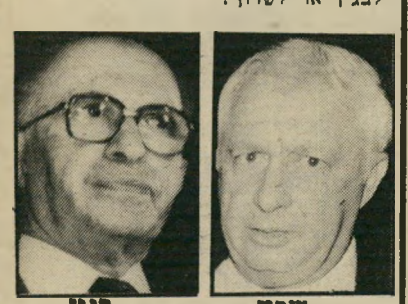
שאלה ראשונה: את מי אתה מעדיף, את רבין, או את פרס?

פרס 16% — רבין 17%
והתוצאות: 16% מעדיפים את רבין, 17% מעדיפים את פרס, 67% מעדיפים שוודיות.

שרון או בגין?

שאלה שנייה: למי אתה מאמין יותר, לבגין או לשרון?

בגין 12% — שרון 21%
והתוצאות: 21% מאמינים יותר לבגין, 12% מאמינים יותר לשרון, 67% מאמינים יותר להארי קרישנה.

נבון או שמיר?

שאלה שלישית: בהנחה שבכחירת הבאות יתמודדו יצחק נבון מצד אחד ויצחק שמיר מצד אחר, באיזה צד תבחר?

נבון 19% — שמיר 14%
והתוצאות: 19% בוחרים נבון, 14% בוחרים בשמיר, 67% בוחרים בחיים.

הסוציולוג שלי בחן את התוצאות האלה, העביר אותן במחשב, ישב לילה שלם עם החשבונות, והנה מסקנותיו הסופית: 67% מהחברים שלי, כך הוא טוען, מעדיפים שוודיות, מאמינים בהארי קרישנה, וברח-רים בחיים. המסקנות האלה ממש הפתיעו אותי, אני מוכרח לומר, לא ידעתי שיש לי חברים כאלה.